



## FICHA IDENTIFICATIVA

## Datos de la Asignatura

|                 |                                       |
|-----------------|---------------------------------------|
| Código          | 35395                                 |
| Nombre          | Análisis y crítica del teatro catalán |
| Ciclo           | Grado                                 |
| Créditos ECTS   | 6.0                                   |
| Curso académico | 2023 - 2024                           |

## Titulación(es)

| Titulación                      | Centro                                           | Curso | Periodo              |
|---------------------------------|--------------------------------------------------|-------|----------------------|
| 1001 - Grado Filología Catalana | Facultad de Filología, Traducción y Comunicación | 1     | Segundo cuatrimestre |

## Materias

| Titulación                      | Materia                                             | Caracter    |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------|-------------|
| 1001 - Grado Filología Catalana | 7 - Análisis y crítica de textos en lengua catalana | Obligatoria |

## Coordinación

| Nombre                  | Departamento             |
|-------------------------|--------------------------|
| ROSELLO IVARS, RAMON J. | 140 - Filología Catalana |

## RESUMEN

Es tracta d'una assignatura obligatòria de primer curs, inclosa en la matèria *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Aquesta assignatura se centra en els textos teatrals, tant de caràcter literari com espectacular.

Aquesta assignatura és la primera que es cursa dins aquesta matèria dedicada a desenvolupar la capacitat crítica dels estudiants i a l'anàlisi i comentari de textos; per tant, connecta amb d'altres semblants però aplicades a altres tipus de textos i cursades durant els cursos següents.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- Conèixer els mètodes i tècniques de l'anàlisi i crítica teatrals.
- Saber aplicar aquest coneixement a diferents tipus d'activitats i àmbits.
- Saber comunicar amb correcció aquest coneixement i les seues aplicacions.



## CONOCIMIENTOS PREVIOS

### Relación con otras asignaturas de la misma titulación

No se han especificado restricciones de matrícula con otras asignaturas del plan de estudios.

### Otros tipos de requisitos

Cal tenir els coneixements bàsics de comprensió i d'expressió correcta en llengua catalana.

## COMPETENCIAS

### 1001 - Grado Filología Catalana

- Competencias comunicativas avanzadas en lengua catalana.
- Conocer los métodos y técnicas de análisis de textos literarios en lengua catalana y su aplicación al ámbito académico y a la crítica literaria.
- Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
- Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
- Demostrar un compromiso ético en el ámbito filológico, centrándose en aspectos tales como la igualdad de géneros, la igualdad de oportunidades, los valores de la cultura de la paz y los valores democráticos y los problemas medioambientales y de sostenibilidad así como el conocimiento y la apreciación de la diversidad lingüística y la multiculturalidad.
- Trabajar y aprender de modo autónomo y de planificar y gestionar el tiempo de trabajo.
- Aplicar criterios de calidad en el trabajo filológico.
- Conocer el entorno profesional y los recursos de inserción laboral.

## RESULTADOS DE APRENDIZAJE

Al final d'aquesta assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

- Descriure els elements característics de l'activitat teatral i de l'obra dramàtica.
- Definir i exposar els conceptes i mètodes propis de l'anàlisi d'una obra teatral.
- Analitzar amb correcció i profunditat aspectes concrets d'una obra teatral, a partir de les dades rellevants que l'obra presenta.



- Redactar una crítica d'un espectacle teatral, ajustada als models d'una crítica pròpia dels mitjans de comunicació.
- Preparar activitats o recursos sobre anàlisi del teatre adreçats a l'àmbit de l'ensenyament.
- Saber comunicar amb correcció aquest coneixement i les seues aplicacions.

## DESCRIPCIÓN DE CONTENIDOS

### 1. Introducció al teatre

- 1.1. Els límits del teatre: el teatre dins les manifestacions espectaculars. Tipus de teatre.
- 1.2. El procés de creació, exhibició i recepció teatrals.
  - 1.2.1. Elements contextuals. Espai i temps espectaculars. Escena oberta i tancada. La quarta paret.
  - 1.2.2. L'equip artístic/tècnic i els materials escènics (objectes escenogràfics i de l'actor/actriu, el moviment i la paraula).
  - 1.2.3. Relació literatura dramàtica i espectacle teatral.
  - 1.2.4. Fases del procés de creació i d'exhibició (preproducció, producció i postproducció).
  - 1.2.5. La recepció crítica. Característiques d'una crítica teatral.

### 2. Elements específics de la posada en escena i del text teatral

- 2.1. Elements de la posada en escena. Estètica/plàstica. Espai escènic (tipus d'escena, elements escènics i canvis d'escena). Interpretació. Relació sala escena i efectes sobre l'espectador. Ideologia.
- 2.2. Elements específics del text teatral. Parlaments i acotacions. Diàleg i monòleg. Acotacions intradialògiques o implícites. Tipologia de les acotacions. El llibre de teatre i els paratextos.
- 2.3. Del text a la representació. Representació virtual enfront de representació real. El buit textual. El desnivell informatiu entre text i representació.

### 3. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) I: la ficció

- 3.1. Conceptes bàsics per a l'anàlisi
  - 3.1.1. Construcció espectacular i construcció textual.
  - 3.1.2. Descripció i comentari.
  - 3.1.3. Citació de les obres objecte d'anàlisi.
- 3.2. La ficció: la construcció d'un món ficcional i d'una història o faula.
  - 3.2.1. Definició de món. Elements d'anàlisi. Tipus de món.
  - 3.2.2. Definició d'història. Elements d'anàlisi. De la història a l'acció.
  - 3.2.3. Els límits de la ficció. Realitat i ficció. Teatre sense història. Nivells fictionals i narratius (teatre dins teatre/teatre amb personatge-narrador).

**4. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) II: la construcció teatral de la ficció****4.1. Acció.**

- a) Seqüenciació (tipus de seqüències) i justificació d'aquesta.
- b) Història o històries. Fils d'acció.
- c) El temps del discurs. La línia del temps de l'acció i la línia de la història. Completesa, linealitat i quantitat: durada, ordre i freqüència. Les manipulacions i les aportacions d'aquestes.
- d) El ritme (Ràpid-lent. Variabilitat).
- e) El subministrament de la informació. Els desnivells informatius. Efectes.
- f) Els motors de l'acció (inicials i interns).
- g) La clausura. Tipus de clausura (oberta/tancada).

**4.2. Personatges.** Notes caracteritzadores (denominació/nom, caracterització externa, activitat i comportament, caracterització interna) i trets d'oposició. Tipus de construcció.

**4.3. Temps.** Època i localització temporal de l'acció. Els indicadors temporals.

**4.4. Espai.** Macroespai. Microespai/s. Espai escenogràfic i espais latents (contigus i referits). Unitat d'espai/pluralitat.

**4.5. Aplicacions de l'anàlisi teatral a l'ensenyament secundari**

**VOLUMEN DE TRABAJO**

| ACTIVIDAD                                      | Horas         | % Presencial |
|------------------------------------------------|---------------|--------------|
| Clases de teoría                               | 30,00         | 100          |
| Prácticas en aula                              | 30,00         | 100          |
| Asistencia a eventos y actividades externas    | 3,00          | 0            |
| Elaboración de trabajos en grupo               | 3,00          | 0            |
| Elaboración de trabajos individuales           | 4,00          | 0            |
| Estudio y trabajo autónomo                     | 16,00         | 0            |
| Preparación de actividades de evaluación       | 30,00         | 0            |
| Preparación de clases de teoría                | 10,00         | 0            |
| Preparación de clases prácticas y de problemas | 24,00         | 0            |
| <b>TOTAL</b>                                   | <b>150,00</b> |              |

**METODOLOGÍA DOCENTE**

Pel que fa a les hores presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura en 2 sessions teòriques i 2 sessions pràctiques setmanals en l'aula, per a les quals els professors posaran a disposició dels estudiants un dossier de treball, a més de comptar amb les obres teatrals objecte d'anàlisi.

Les activitats pràctiques que es duran a terme al llarg del curs seran:



a) Controls de lectura de 4 obres (segons ordre de lectura):

BENET I JORNET, J. M. (2000) *Olors*, Barcelona, Proa.

GUIMERÀ, À. (1979) *Teatre*, Barcelona, MOLC (*Terra baixa*).

SIRERA, R. (2009) *L'assassinat del doctor Moraleda/ El verí del teatre*, Barcelona, Edicions 62.

(En primer lloc, es farà el control d'*El verí del teatre* i, posteriorment, el de *L'assassinat del doctor Moraleda*).

b) Redacció d'una crítica teatral d'un espectacle en llengua catalana vist durant el període de docència (vegeu dossier Tema 2).

c) Elaboració d'una proposta d'activitat d'anàlisi de teatre adreçada a l'ensenyament secundari. L'activitat es farà sobre l'obra *Olors*, en equips de 2 persones (vegeu dossier Tema 4).

d) Preparació, elaboració i revisió d'activitats concretes d'anàlisi sobre les lectures obligatòries. El professor comunicarà cada curs els continguts concrets que caldrà analitzar sobre cada una de les obres pel que fa a aquelles adreçades a la realització de la prova final (vegeu dossier Tema 4).

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

- a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,
- b) la preparació i realització de treballs pràctics,
- c) la preparació i realització de la prova final,

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

## EVALUACIÓN

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

1. Activitats realitzades al llarg del curs (40%):

a) **Controls de lectura** de les 4 obres de lectura obligatòria (1 punt). Aquests controls es faran en horari de classe al llarg del quadrimestre. Cada control apte valdrà 0'25. Es podran repetir els controls no superats el dia de la prova escrita final. Caldrà obtenir apte en tres dels quatre controls per poder aprovar l'assignatura (0'75).

b) Una **crítica teatral** d'algun espectacle teatral en llengua catalana que s'haurà de lliurar obligatòriament la penúltima setmana de classe. El valor màxim en l'avaluació final serà de 2 punts i caldrà obtenir un mínim de 0'75 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.



c) Una activitat d'anàlisi de teatre aplicat a l'ensenyament secundari (1 punt). Caldrà obtenir un mínim d'un 0'5 per poder sumar la nota d'aquesta activitat a la resta de la puntuació obtinguda. Aquesta activitat s'haurà de lliurar obligatòriament la darrera setmana de classe.

## 2. Una prova realitzada a la fi del quadrimestre (60%)

- Per poder realitzar aquesta prova en la primera convocatòria caldrà haver lliurat, en el moment corresponent, les dues activitats de curs (crítica teatral i activitat d'aplicació a l'ensenyament secundari). Si l'estudiant no ha pogut, per motius justificats, lliurar les dues activitats en els terminis fixats, podrà presentar-les en la segona convocatòria i fer així la prova en la segona convocatòria.

- Aquesta prova es podrà fer amb els textos de lectura i amb els esquemes, apunts personals o bibliografia sobre teatre que l'estudiant estime oportú.

- La prova consistirà en:

- Prova eliminatòria (20%) sobre conceptes de tot el temari (prova tipus test). Caldrà obtenir un mínim de nota per aprovar l'assignatura (0'75 sobre 2 punts).

- Exercicis pràctics d'aplicació dels continguts del temari sobre els textos (40%). Caldrà obtenir un mínim de nota (1'5 punt sobre 4 punts) en els exercicis per poder aprovar l'assignatura, independentment que la suma de la resta dels apartats arribi als 5 punts.

D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

| Proves de l'avaluació              | % sobre final    |
|------------------------------------|------------------|
| a) Activitats pràctiques (40%)     |                  |
| 1. Controls de lectura             | 10% (mínim 7'5%) |
| 2. Crítica teatral                 | 20% (mínim 7'5%) |
| 3. Activitat aplicació ensenyament | 10% (mínim 5%)   |
| b) Proves finals (60%):            |                  |
| 1. Prova de teoria (eliminatòria)  | 20% (mínim 7'5%) |
| 2. Prova de pràctica               | 40% (mínim 15%)  |



## REFERENCIAS

### Básicas

- PAVIS, Patrice (1998) Diccionario del teatro. Barcelona: Paidós.
- ROSSELLÓ, Ramon X. (2011) Anàlisi de l'obra teatral. València-Barcelona: IIFV-PAM.

### Complementarias

- ABELLÁN, J. (1983) La representació teatral. Barcelona: Institut del Teatre.
- ALONSO DE SANTOS, J. L. (2007) Manual de Teoría y Práctica Teatral. Madrid: Castalia.
- BATLLE, C., F. FOGUET i E. GALLÉN (coord.) (2003) La representació teatral. Barcelona: UOC.
- TEIXIDOR, J. (2002) Lestructura del drama clàssic. Barcelona: La Busca.
- UBERSFELD, Anne (1997) La escuela del espectador. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.